

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Några frågeställningar – erfarenheter hittills

- Betydelsen av gamla och nyare konkurser idag
- Vilka kostnader bör säkerheten täcka - teori och praktik
- När och hur ska en säkerhet tas i anspråk, samt exempel på villkor

David Berggård
Miljöingenjör
Miljöskydds enheten
Länsstyrelsen i Norrbottens län

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Länsstyrelsens roller- prövning tillsyn

- I samband med prövning av ansökningsmål vid mark- och miljödomstolen ska länsstyrelsen enligt 22 kap. 6 § miljöbalken föra talan i mål för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen när det behövs
- Tillsynen ska enligt 16 kap. 1 § miljöbalken säkerställa syftet med balken. Tillsynsmyndigheten ska för detta ändamål på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av balken, föreskrifter, domar m.m.

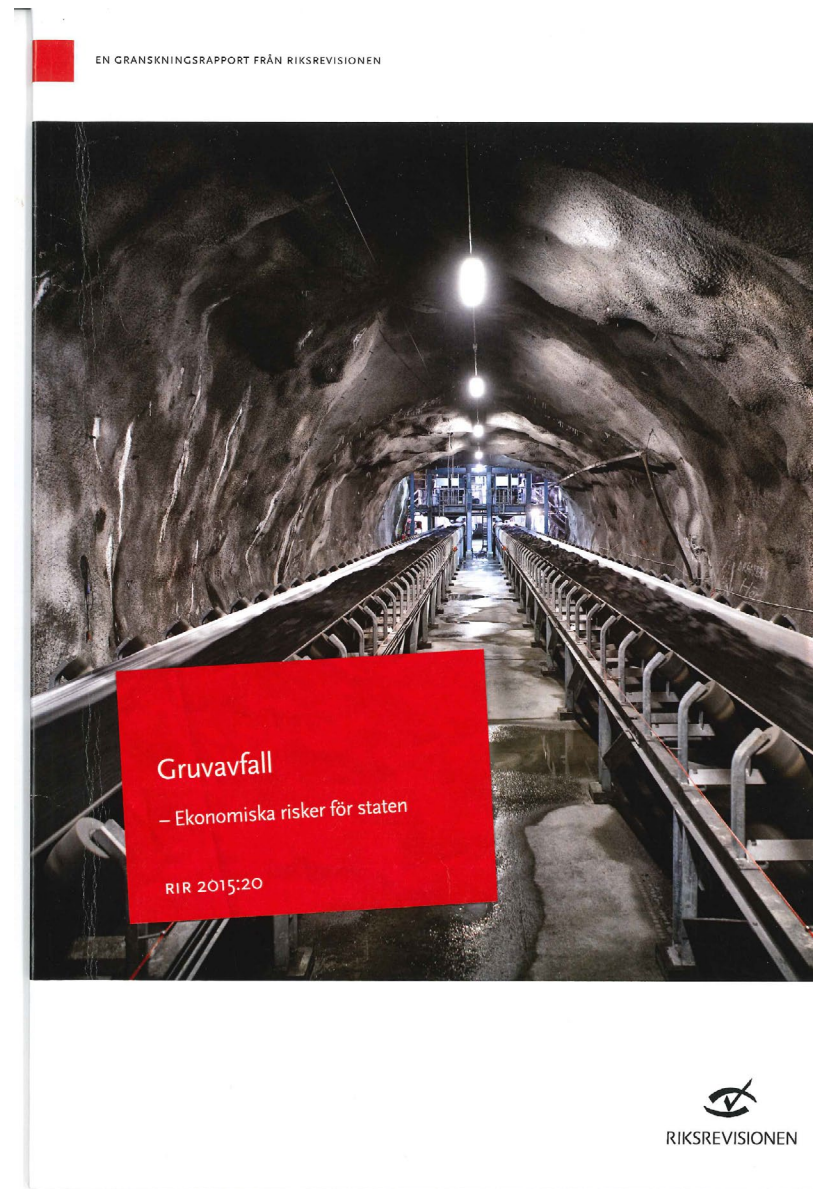
Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Länsstyrelsens roller- prövning tillsyn

- Av 26 kap. 2 § andra st. miljöbalken framgår även att om tillsynsmyndigheten finner att villkoren i ett tillstånd för miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet inte är tillräckliga och det finns förutsättningar enligt 24 kap. 5 eller 6 §§ ska myndigheten ansöka om prövning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva villkor...
- Det finns m.a.o. en hel del att göra både vad gäller tidigare och nyligen bedrivna verksamheter som har försatts i konkurs samt att bevaka nu pågående verksamheter

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Betydelsen av gamla och nyare konkurser idag – Nautanenfallet den gamla koppargruvan lever än idag mer än 100 år efter konkurs. Startkapital 500.000 kr år 1900. Vad har hänt och vem tar ansvar?

Omslag: Gellivare sockens
Hembygdsförening

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Betydelsen av gamla och nyare konkurser idag

- Några konkurser därefter, Blaiken/Svarträsk (Västerbotten), Dannemora (Uppland), Northland Resources (Norrbotten)
- Erfarenheter både av en udda fågel Inexa profil AB:s (stålverk) i Luleå omkring år 2000, samt Northland Resources konkurs i Kaunisvaara i Norrbotten 2015
- Miljöskyddslagens bestämmelser – miljöbalken och betydelsen av EU-rätten – har Sverige legat i framkant?

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Vilka kostnader bör säkerheten täcka - teori och praktik

- Betydelsen av vad som föreskrivs genom 16 kap. 3 § miljöbalken och förordningen (2013:319) om utvinningsavfall, däribland avhjälpande av miljöskada och andra återställningsåtgärder, betryggande för sitt ändamål m.m.
- Bara kostnader för utvinningsavfallsanläggningarna eller även annat? Kontroll och uppföljning, rening av förorenat vatten
- Kan kostnader för personal, drift av utrustning, uppvärmning av lokaler, städning komma ifråga?

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

När och hur ska en säkerhet tas i anspråk, samt exempel på villkor

- Är underlaget i ansökningshandlingarna tillräckligt och är redovisade kostnader för stängning och avslut rimliga utgåendes från både planerad och oplanerad stängning och avslut?
- Vad är förutsättningarna för att kreditinstitut eller bank (en eller flera) ska frisläppa säkerheten och när, samt till förmån för vem? Vad anges i garantitexterna (tidsbegränsad, tillsvidare, förnyelse – kreditgivarens riskbedömning?)

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

1 (12)

Datum
2016-05-10

Diarienummer
555-1657-16
25 21 116

Northland Resources AB:s konkursbo
c/o Advokaten Hans Andersson
Advokatbyrån Kaiding
Box 114
941 23 PITEÅ

Angående begäran om att ianspråka säkerhet och erhålla offentliga medel för att finansiera miljöåtgärder och efterbehandling av Tapuli gruva i Kaunisvaara, Pajala kommun

BESLUT

- Under förutsättning att den med grund i Finsk-svenska gränsälvscommissionens, nedan kallat kommissionen, beslut den 20 augusti 2010, mål nr M 11/09 genom villkor 23 föreskrivna bankgarantin, nu innefattande ett pantförskrivet belopp om 29 400 974 SEK (bankgaranti utställd av Svenska Handelsbanken AB, garanti-nummer 525 992 847) frisläpps och betalas ut till länsstyrelsen, ges Northland Resources AB:s konkursbo, nedan kallat konkursboet, rätt att till och med den 30 september 2016 lyfta medel från det pantföreskrivna beloppet för att bekosta nedan angivna åtgärder, allt i avslutnings- och efterbehandlingssyfte.
  - Miljöåtgärder i form av vattenhantering och upprätthållande av egenkontroll,
  - utredning av möjliga besparings- och avslutningsåtgärder för vattenhantering kopplade till de i punkt a) angivna miljöåtgärderna,
  - framtagande av en slutlig, detaljerad avslutnings- och efterbehandlingsplan, samt
  - efterbehandlingsåtgärder.
- Som villkor för konkursboets rätt att lyfta medel enligt punkt 1 gäller följande.

Åtgärderna ska genomföras i samråd med länsstyrelsen och myndigheten ska godkänna åtgärdernas inriktning och omfattning.
- För utbetalning av medel enligt punkt 1 från länsstyrelsen till konkursboet gäller följande.

County Administrative
Board of Norrbotten

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

BESLUT

1 (3)

Datum
2016-05-10

Diarienummer
555-6186-16
25 21 116

Svenska Handelsbanken AB
Att. Stefan Uddström
Box 134
941 23 PITEÅ

Begäran om frisläppande av pantföreskrivet belopp i bankgaranti för avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder av Tapuli gruva i Kaunisvaara, Pajala kommun

BESLUT

Länstyrelsen gör härmed gällande krav på Svenska Handelsbanken AB, nedan kallat banken, att frisläppa och till länstyrelsen i Norrbottens län utbetala hela det pantföreskrivna belopp om 29 400 974 SEK, som innefattas av bankens garanti utfärdad den 14 december 2015, garantinummer 525 992 847.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Bakgrund

Finsk-svenska gränsälvscommissionen, nedan kallat kommissionen, lämnade i beslut av den 20 augusti 2010, mål nr M 11/09) Northland Resources AB, nedan kallat bolaget, tillstånd att inom området för erhållen bearbetningskoncession anlägga Tapuli gruva, släppa ut behandlat process-, gruv- och dräneringsvatten till Muonio älv, driva Tapuli gruva för brytning av högst 20 miljoner ton malm per år samt att anlägga och driva ett anriktningsverk vid Kaunisvaara.

Som villkor för den tillståndsgivna verksamheten föreskrev kommissionen bland annat följande.

"22. Avslutning och efterbehandling skall ske i enlighet med vid var tid gällande avslutnings- och efterbehandlingsplan. Det ankommer på bolaget att successivt uppdateraplaner enligt ovan nämnda tillståndsvillkor. En slutlig, detaljerad efterbehandlingsplan skall lämnas in till Länstyrelsen i Norrbottens län i god tid innan verksamheten upphör eller att det blir aktuellt med slutlig efterbehandling av något delområde."

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2013-10-25
meddelad i
Umeå

Mål nr M 2498-06

SÖKANDE

Boliden Mineral AB, 556231-6850, 932 81 Skelleftehamn
Ombud: Advokaterna Per Molander och Felicia Terenius, båda med adress
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Box 1711, 111 87 Stockholm

MOTPART

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå
2. Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
3. Miljö- och byggnämnden, Gällivare kommun, 982 81 Gällivare

SAKEN

Fortsatt och utökad verksamhet vid Aitikgruvan i Gällivare kommun; nu fråga om godkännande av ekonomisk säkerhet

Kod enligt SFS 1998:899: 13.10, 13.40
Avrinningsområde: 4 (Kalix älv)
Koordinater (SWEREF 99): N= 7 451 000, E= 759 000

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som inte finner skäl att förordna sakkunnig i målet, godkänner de av Boliden Mineral AB ingivna tre bankgarantierna som säkerhet för bolagets förpliktelser enligt villkor 21 i mark- och miljödomstolens deldom den 25 januari 2008.

Bankgarantierna, daterade den 10 april 2012 (DNB Bank ASA, filial Sverige), den 11 april 2012 (Danske Bank) och den 12 april 2012 (Svenska Enskilda Banken AB) ska förvaras hos Länsstyrelsen i Norrbottens län.

County Administrative
Board of Norrbotten

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2013-10-25

M 2498-06

BAKGRUND

Umeå tingsrätt, miljödomstolen, meddelade i deldom den 25 januari 2008 Boliden Mineral AB (bolaget) tillstånd enligt miljöbalken till verksamheten vid Aitikgruvan i Gällivare kommun med brytning och anrikning av malm till en mängd av 36 miljoner ton per år m.m. För tillståndet gäller enligt villkor 21 i deldomen att bolaget, för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamhet och för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda, ska ställa en ekonomisk säkerhet om 660 miljoner kronor. Säkerheten skulle enligt villkoret ges in till miljödomstolen för prövning senast den 29 februari 2008.

Umeå tingsrätt, miljödomstolen, godkände i en deldom den 11 november 2008, med vissa villkor, den ingivna moderbolagsborgen från bolaget som säkerhet för bolagets förpliktelser enligt villkor 21 i miljödomstolens dom den 25 januari 2008.

Deldomen överklagades därefter av Naturvårdsverket. Miljööverdomstolen undanröjde i dom den 23 januari 2012 (mål M 9761-08) det godkännande av moderbolagsborgen som gjorts i miljödomstolens deldom.

BOLAGETS TALAN

Yrkanden

Bolaget yrkar nu att mark- och miljödomstolen godkänner av bolaget ingivna bankgarantier som säkerhet för fullgörandet av de återställningsåtgärder som bolagets verksamhet vid Aitikgruvan kan föranleda.

Grunder och utveckling av bolagets talan

Ansökan avser en ekonomisk säkerhet för återställningsåtgärder som kan bli aktuella vid Aitikgruvan i Gällivare kommun, Norrbottens län. De aktuella återställningsåtgärderna består framför allt av efterbehandling av sandmagasin och gråbergsdeponier.

Skyldigheten att ställa säkerhet följer av tidigare meddelat tillstånd enligt miljöbalken (miljödomstolens deldom 2008-01-25 i mål nr M 2498-06). Det relevanta villkoret är villkor 21, som lyder som följer:

”Boliden Mineral AB ska för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten och för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda ställa en ekonomisk säkerhet om sexhundrasextio (660) miljoner kronor. Säkerheten ska senast den 29 februari 2008 ges in till miljödomstolen för prövning.”

Bolaget har tidigare gett in en moderbolagsborgen från Boliden AB som säkerhet enligt ovanstående villkor. Moderbolagsborgen godkändes av miljödomstolen i deldom den 11 november 2008 (mål M 2498-06). Godkännandet förenades med ett villkor relaterat till Bolidens skuldsättningsgrad. Efter överklagande undanröjde Mark- och miljööverdomstolen genom dom den 23 januari 2012 (mål M 9761-08)

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2013-10-25

M 2498-06

godkännandet av moderbolagsborgen. Mark- och miljööverdomstolens dom har vunnit laga kraft.

Boliden ger nu in en ekonomisk säkerhet som ersättning för den icke godkända moderbolagsborgen. Den nya säkerheten består av tre olika bankgarantier från tre olika banker till ett sammanlagt belopp om 660 miljoner kronor.

Att säkerheten består av tre olika garantier beror på att det höga beloppet gör det svårt att upphandla en enda garanti från en enskild bank. För att klargöra hur eventuella krav ska fördelas mellan de olika bankerna innehåller garantierna ett villkor om att krav ska fördelas mellan garantierna i förhållande till hur stor andel respektive garanti utgör av den totala ekonomiska säkerheten. Garantitexten för de olika garantierna är i alla relevanta avseenden identisk.

Enligt 16 kap. 3 § andra stycket miljöbalken ska en säkerhet godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål. Den säkerhet som Boliden nu erbjuder består av bankgarantier från tre välrenommerade banker och måste betraktas som betryggande.

Boliden hemställer vidare att mark- och miljödomstolen återlämnar originalet av den tidigare ingivna moderbolagsgarantin i samband med att den nu ingivna säkerheten godkänns.

Gruvverksamheter och ekonomiska säkerheter

Frågor och synpunkter?

Tack!

David Berggård

